Justičná spolupráca v civilných a obchodných veciach

Všeobecný režim určovania právomoci a rozhodného práva

JUDr. Ing. Dominika Moravcová, PhD. MBA

dominika.moravec@gmail.com

Nekopírovať

Úvod

- **použitie noriem medzinárodného práva súkromného EÚ**
  - **vzťahy s cudzím prvkom v rámci EÚ**
  - **vnútorný trh EÚ**
  - **disparity medzi legislatívami ČŠ – autonómny výklad**
- **Obsah prednášky**
  - **Určovanie rozhodného práva podľa nariadení Rím I a Rím II**
  - **Určovanie právomoci podľa nariadenia Brusel Ibis**
- **Vzťah analyzovaných nariadení k iným prameňom práva**
  - Vnútroštátne právo, úniové *acquis*, medzinárodné zmluvy

Nekopírovať

- A: Štátny príslušník SR po ceste na dovolenku do Talianska spôsobí na území Rakúska dopravnú nehodu.
- B: Štátny príslušník SR s bydliskom v Bratislave po ceste za rodinou do Košíc spôsobí pri Žiline dopravnú nehodu.

- A: Pani Anna, slovenská štátna príslušníčka, si zakúpi knihu v kníhkupectve (sídlo BA) v bratislavskom nákupnom centre.
- B: Pani Anna, slovenská štátna príslušníčka, si zakúpi knihu online z internetového obchodu so sídlom v ČR.

Nekopírovať

Nariadenie Brusel Ibis

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1215/2012
z 12. decembra 2012
o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach

Nekopírovať

Pôsobnosť

- Územná – ČŠ EÚ
- Osobná – bydlisko žalovaného v rámci EÚ (s výnimkami)
  - Čl. 62 ods. 1 *"Na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, na ktorého súdy bola vo veci podaná žaloba, súd použije právny poriadok svojho štátu."*
- Časová - čl. 66 - konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté **od 10. januára 2015**
- Vecná čl. 1 *„Toto nariadenie sa uplatňuje **v občianskych a obchodných veciach** bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu."*
  - + cudzí prvok
  - + negatívne vymedzenie (čl. 1ods. 1 2.veta a čl. 1 ods. 2)
    - daňové, colné a správne veci, zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*), osobný stav a právna spôsobilosť FO, majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo vzťahu, konkurz, vyživovacia povinnosť, dedenie, rozhodcovské konanie,..

C-551/15 - Pula Parking

C-29/76 - LTU v Eurocontrol

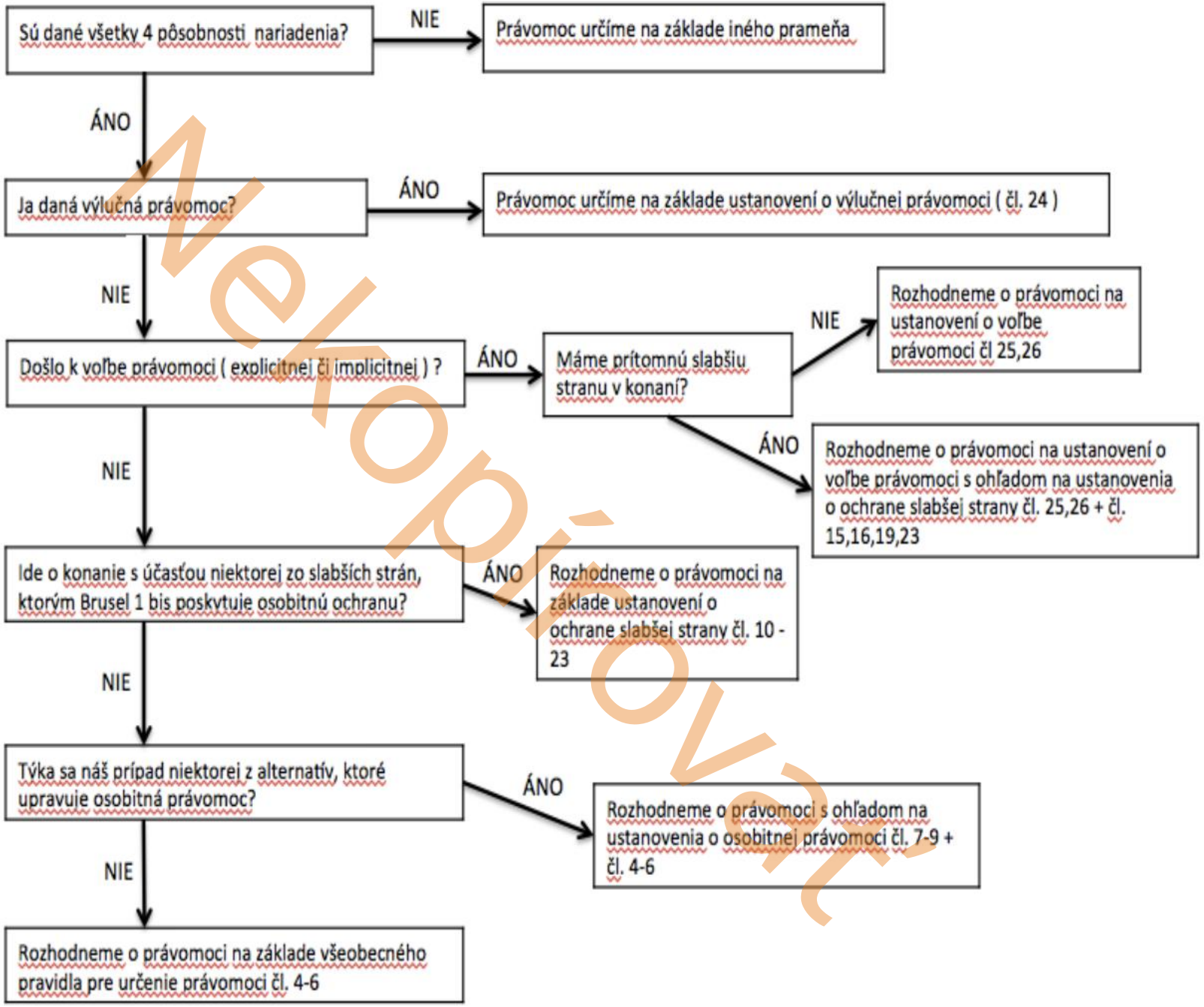
Nekopírovať

Cudzí prvok

- určitý *nexus* k zahraničiu
- cudzí / cezhraničný / medzinárodný prvok
- cezhraničný prvok je daný vždy, keď vyvstane s ohľadom na okolnosti prípadu **pochybnosť** v otázke určenia medzinárodnej príslušnosti súdov
- vždy keď je situácia spôsobilá vyvolať v zmluvnom štáte otázky týkajúce sa určenia medzinárodnej právomoci súdov (C-281/02 – Owusu)

C-327/10 - Hypoteční banka

Nekopírovať

Nekopírovať

Výlučná právomoc

- najsilnejšia, súd skúma *ex offo*
  - čl. 27: „*Ak má súd členského štátu konať vo veci, v ktorej majú výlučnú právomoc súdy iného členského štátu na základe článku 24, aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.*“
- výlučná bez ohľadu na bydlisko
- nemožno zmeniť dohodou o voľbe právomoci (ani čl. 25, ani 26)
- porušenie má za následok neuznanie rozhodnutia

Nekopírovať

Výlučná právomoc znenie čl. 24

C-605/14 - Komu a i.

Výlučnú právomoc majú tieto súdy členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov:

*1. v konaniach, ktorých predmetom sú **vecné práva k nehnuteľnosti** alebo nájom nehnuteľnosti, **súdy členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza**.*

Avšak v konaniach, ktorých predmetom je nájom nehnuteľnosti na dočasné súkromné užívanie na dobu maximálne šesť za sebou nasledujúcich mesiacov, právomoc majú tiež súdy členského štátu, v ktorom má bydlisko žalovaný, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a že prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tom istom členskom štáte;

*2. v konaniach, ktorých predmetom je **platnosť založenia, neplatnosť alebo zánik obchodných spoločností** alebo iných právnických osôb alebo združení fyzických a právnických osôb, alebo platnosť rozhodnutí ich orgánov, súdy členského štátu, v ktorom má spoločnosť, právnická osoba alebo združenie **sídlo**; sídlo súd určí podľa vlastných noriem medzinárodného práva súkromného;*

3. v konaniach, ktorých predmetom je platnosť zápisov do verejných registrov, súdy členského štátu, v ktorom sa vedie register;

4. v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, priemyselných vzorov alebo iných obdobných práv, ktoré sa musia registrovať alebo pri ktorých sa musí žiadať o ochranu, a to bez ohľadu na to, či je táto otázka predmetom žaloby alebo obrany proti žalobe, súd členského štátu, v ktorom sa žiadosť o registráciu alebo ochranu podala, v ktorom sa registrácia alebo ochrana poskytli, alebo v ktorom sa podľa právneho nástroja Únie alebo medzinárodného dohovoru za poskytnuté považujú.

Bez toho, aby bola dotknutá právomoc Európskeho patentového úradu podľa Dohovoru o udeľovaní európskeho patentu podpísaného 5. októbra 1973 v Mníchove, súdy každého členského štátu majú výlučnú právomoc v konaniach týkajúcich sa registrácie alebo platnosti akéhokoľvek európskeho patentu udeleného tomuto členskému štátu;

5. v konaniach týkajúcich sa výkonu rozsudku súdu členského štátu, v ktorom sa rozsudok vykonal alebo sa má vykonať.

Nelson Ovati

Voľba právomoci

- dohoda o prorogácii
- nemusia mať bydlisko v ČŠ
- zakladá výlučne právomoc súdov ČŠ
- ak je prítomná → stáva sa výlučnou
- zmluvná sloboda strán
- nezávislá od ostatných ustanovení zmluvy (platnosť nemožno napadnúť len z dôvodu, že je neplatná zmluva)
- písomná / písomne potvrdená, v súlade s praxou, elektronicky
- <u>ochrana slabšej strany</u>
- voľba explicitná
- voľba implicitná

C-322/14 - El Majdoub – technika vyjadrenia súhlasu so všeobecnými podmienkami kúpnej zmluvy, uzatvorenej elektronicky, ktoré obsahujú dohodu o voľbe právomoci, kliknutím sa považuje za komunikáciu elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o tejto dohode, ak táto technika umožňuje tlač a uloženie znenia týchto podmienok pred uzatvorením zmluvy

Hőszig C-222/15

Nekopírovať

Právomoc s ochranou slabšej strany

Nekopírovať

- ochranná, obligatórna
- *lex specialis*
- cieľ: vyrovnanie fakticky slabšie postavenie jednej strany v konaní (vzťah hosp. silnejšieho subjektu vs. slabšieho, právne menej skúseného subjektu)
- slabšia strana by mala byť žalovaná v štáte svojho bydliska (pasívna legitimácia) a mala by mať možnosť žalovať v tomto štáte (aktívna legitimácia)
- slabšie strany
  - poistník, poistený, oprávnený z poistnej zmluvy (vo veciach poistenia čl. 10-16)
  - spotrebiteľ (vo veciach spotrebiteľských zmlúv čl. 17-19)
  - zamestnanec (vo veciach individuálnych pracovných zmlúv čl. 20-23)
- doplnkové náležitosti pri voľbe

Právomoc vo veciach poistenia čl. 10-16

- poistiteľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať
  - ČŠ jeho bydliska / postačuje organizačná zložka v ČŠ
  - alebo žalujeme v ČŠ bydliska žalobcu (ak je slabšia strana)
  - poistenie zodpovednosti za škodu, poistenie nehnuteľného majetku – aj podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti

- poistiteľ môže začať konanie len na súdoch členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko bez ohľadu na to, či je tento poistníkom, poisteným alebo oprávneným z poistenia

- obmedzenia voľby podľa čl. 15

Nekopírovať

Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv
čl. 17-19

Nekomentovať

- <u>legitímne očakávania podnikateľa?</u>
- ochrana len ak:
  - podnikateľ obchoduje alebo podniká v ČŠ bydliska spotrebiteľa / akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto ČŠ
    - + zmluva spadá do rozsahu týchto činností
- spotrebiteľ môže žalovať na súdoch ČŠ, v ktorom má druhý účastník bydlisko ALE AJ na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa
- druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch ČŠ, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko

- obmedzenie voľby čl. 19 (po vzniku sporu/ spotrebiteľ má viac možností / spoločné bydlisko)

Smerovanie činnosti do krajiny spotrebiteľa

Nelicencované

- **C-585/08 - Pammer and Hotel Alpenhof**
  - skúmame, či pred prípadným uzavretím zmluvy so spotrebiteľom z týchto internetových stránok a **celkovej činnosti podnikateľa vyplýva, že zamýšľal obchodovať so spotrebiteľmi** s bydliskom v jednom alebo viacerých členských štátoch vrátane toho, v ktorom má bydlisko tento spotrebiteľ, v tom zmysle, že bol pripravený uzatvárať s nimi zmluvy
  - demonštratívny výpočet činností: **medzinárodná povaha činnosti**, uvedenie trasy cesty z ostatných členských štátov do miesta, kde má podnikateľ sídlo, **používanie iného jazyka alebo inej meny**, ako je jazyk alebo mena zvyčajne používaná v členskom štáte, v ktorom má podnikateľ sídlo, **s možnosťou vykonať a potvrdiť rezerváciu v tomto inom jazyku**, **uvedenie telefonických kontaktných údajov s medzinárodnou predvoľbou**, vynaloženie výdavkov na **odkazové služby na internete**, aby sa spotrebiteľom s bydliskom v ostatných členských štátoch uľahčil prístup na stránku podnikateľa alebo jeho sprostredkovateľa, **používanie doménového mena prvej úrovne**, ktorá je iná ako prvá úroveň členského štátu, v ktorom má podnikateľ sídlo, a **zmienka o medzinárodnej klientele** tvorenej klientmi s bydliskom v rôznych členských štátoch.
  - preverí vnútroštátny súd
  - **samotná dostupnosť internetovej stránky** podnikateľa v členskom štáte, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, **nepostačuje**

Právomoc vo veciach individuálnych pracovných zmlúv
čl. 20-23

- zamestnávateľa s bydliskom v členskom štáte (postačuje org. zložka) možno žalovať
  - ČŠ, v ktorom má bydlisko
  - podľa miesta, kde alebo odkiaľ zamestnanec obvykle vykonáva svoju prácu / naposledy vykonával – ak neviem určiť – ČŠ kde sa nachádza alebo nachádzala prevádzkareň, ktorá zamestnanca najala

- zamestnávateľ môže začať **konanie len na súdoch ČŠ, v ktorom má zamestnanec bydlisko**

- obmedzenie voľby čl. 23 (po vzniku sporu/ zamestnanec má viac možností)

Nekopírovať

Všeobecná právomoc

Článok 4

- **„1. Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.**
- 2. Na osoby, ktoré nie sú štátnymi občanmi členského štátu, na území ktorého majú bydlisko, sa vzťahujú normy právomoci použiteľné na štátnych občanov tohto členského štátu.“

Nekopírovať

Osobitná právomoc
čl. 7-9

Nekopírovať

- alternatívna, súbežná – dáva mi na výber – použitie po všeobecnej
- založená na **úzkej väzbe medzi súdom ČŠ a žalobou**
- **alternatíva s hmotnoprávnym charakterom čl. 7**
  - napríklad v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia
  - napríklad pri mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok
- **alternatíva s procesnoprávnym charakterom čl. 8**
  - napríklad ak ide o jedného z viacerých žalovaných - podľa bydliska ktoréhokoľvek
  - napríklad vzájomný nárok z tej istej zmluvy – podľa pôvodného nároku

Osobitná právomoc znenie čl. 7

Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte:

1. a) **v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia**, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

-pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

-pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť;

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

2. vo veciach **nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti** na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok;

3. vo veciach občianskoprávnych nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom na súde konajúcom v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach;

4. v konaniach vo veciach občianskych nárokov na vrátenie predmetu kultúrnej hodnoty vymedzeného v článku 1 bode 1 smernice 93/7/EHS, na základe vlastníckeho práva k nemu, ktoré začala osoba domáhajúca sa vrátenia takéhoto predmetu, na súdoch podľa miesta, kde sa nachádza predmet kultúrnej hodnoty v čase začatia konania;

5. v sporoch týkajúcich sa činnosti organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky na súdoch podľa bydliska organizačnej zložky, obchodného zastúpenia alebo inej pobočky;

6. v spore proti zriaďovateľovi („settlor“), správcovi („trustee“) alebo oprávnenému („beneficiary“) z poručníckeho fondu („trust“) zriadeného zo zákona alebo na základe písomnej listiny alebo zriadeného ústne a potvrdeného písomne na súdoch členského štátu, v ktorom má poručnícky fond bydlisko;

7. v spore týkajúcom sa zaplatenia odmeny požadovanej za záchranu nákladu alebo prepravného na súde, z úradnej moci ktorého tento náklad alebo prepravné boli:

a) zaistené na účely zabezpečenia takejto platby alebo

b) mohli byť takto zaistené, ale bola zložená kaucia alebo iná zábezpeka;

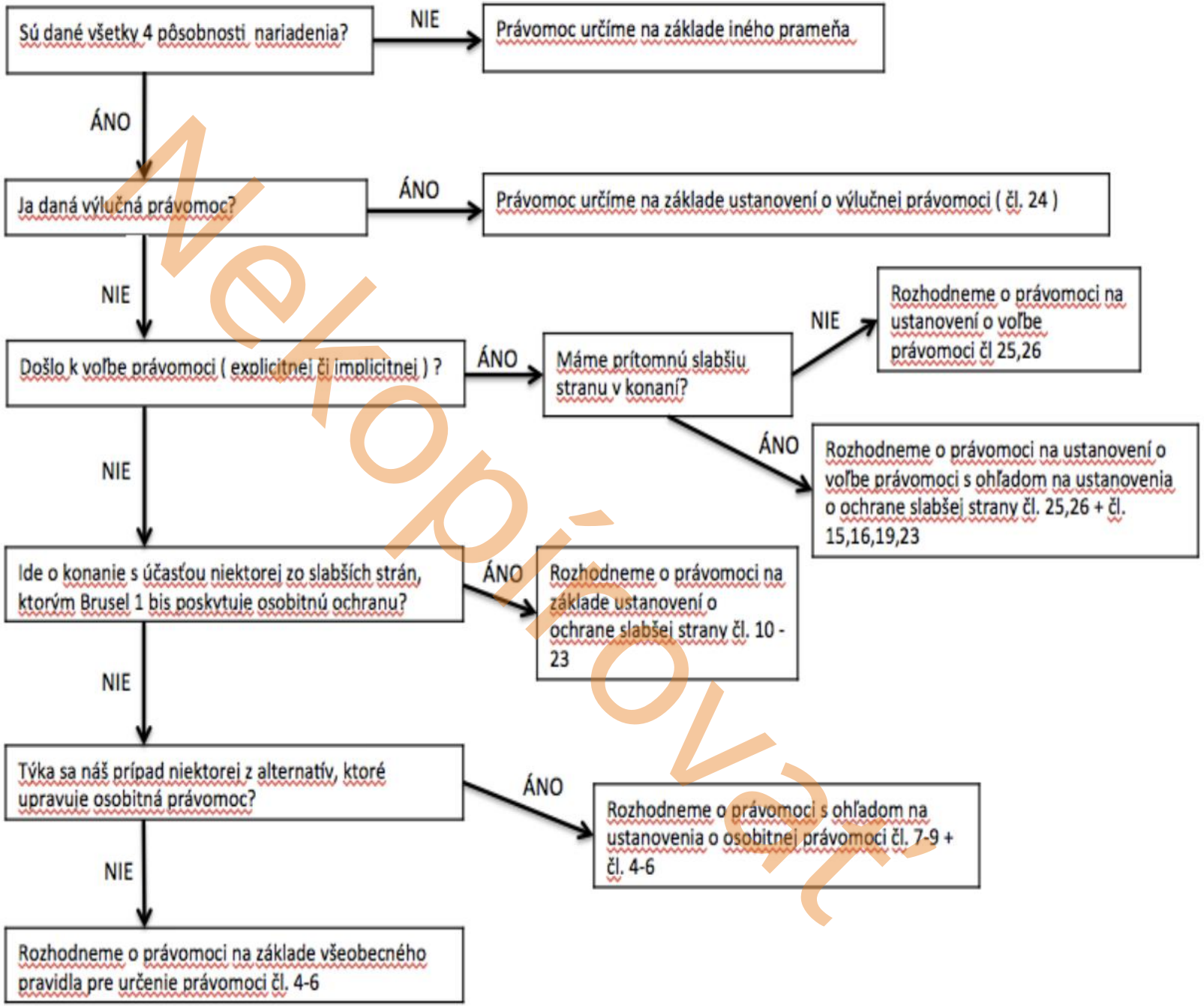
pričom toto ustanovenie sa uplatní, len ak sa tvrdí, že žalovaný má práva k tomuto nákladu alebo prepravnému alebo takéto práva mal v čase záchrany.

Nekopírovať

Príklad

- Pani Tereza Nováková, s bydliskom na Slovensku, využila počas dovolenky v roku 2022 v Chorvátsku služby známeho nechtového dizajnéra. Nakoľko nebola s dizajnom a úpravou nechtov spokojná, odišla bez zaplatenia a chorvátsky obchodník sa chce domáhať zaplatenia dlžnej sumy. Súdy ktorého štátu budú mať právomoc vo veci konať?

Nekopírovať

Nekopírovať

Prekážka začatej veci
čl. 29-34

- každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý
  - **„TALIANSKE TORPÉDO“?**

- **Voľba a výlučná**

Nekopírovať

Kolízna úprava zmluvných záväzkov v nariadení Rím I

Nekopírovať

Rím I

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I)

Nekopírovať

- Pôsobnosť
  - Územná – ČŠ okrem Dánska (preambula bod 46)
  - Osobná – nevymedzuje sa – *erga omnes*
  - Časová - čl. 28

    „*Toto nariadenie sa vzťahuje na zmluvy uzavreté po 17. decembri 2009.*“
  - Vecná čl. 1 „*Toto nariadenie sa uplatňuje na situácie, v ktorých dochádza k* ***stretu rôznych právnych poriadkov*** *pri* ***zmluvných*** *záväzkoch v* ***občianskych a obchodných*** *veciach.*“
    - \+ negatívne vymedzenie
      - daňové, colné a správne veci, rodinné a manželské veci, osobný stav a právna spôsobilosť FO, vznik, právna subjektivita, vnútorná organizácia alebo zánik PO, záväzky vyplývajúce zo zmeniek a šekov, zriadenie poručníckych fondov, záväzky vyplývajúce z rokovaní pred uzavretím zmluvy, rozhodcovské zmluvy a dohody o voľbe súdu, ..

C-135/15 Republik Griechenland proti G. Nikiforidisovi – zamestnaný od 1996 – okt. 2010 zníženie mzdy – „...zmluvne založený pracovný pomer, ktorý vznikol pred 17. decembrom 2009 **patrí do pôsobnosti** tohto nariadenia iba v prípade, že tento pomer bol v dôsledku vzájomného súhlasu zmluvných strán, ktorý bol prejavený od uvedeného dátumu, **zmenený v takom rozsahu, že sa treba domnievať, že od uvedeného dňa bola uzavretá nová pracovná zmluva**, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.“

C-272/18 VKI p. TVP – “...vylúčenie otázok upravených právom obchodných spoločností a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej .. z pôsobnosti nariadenia Rím I sa týka **výlučne organizačných aspektov týchto obchodných spoločností** a iných subjektov s právnou subjektivitou alebo bez nej..“

  - Voľba
  - Rozhodné právo pri absencii voľby
  - Ochrana slabšej strany a zmluvy o preprave
    - preambula Rím I bod 23: „*Čo sa týka zmlúv, ktoré uzavreli osoby považované za slabšie strany, tieto osoby treba chrániť kolíznymi normami, ktoré chránia ich záujmy lepšie, než ich chránia všeobecné normy.*“

Obvyklý pobyt

Nekopírovať

- Obvyklý pobyt
  - nie bydlisko – môžu ho vykladať ČŠ rozdielne
  - autonómny výklad podľa práva EÚ
  - komplex okolností (nie len 1 skutočnosť)
  - nemusí ísť o trvalý pobyt ani bydlisko, ale môžu byť samozrejme totožné
  - kľúčovým determinantom je ťažisko a centrum života a záujmov (sociálnych, pracovných, rodinných, a pod.)+ dochádza k určitej dobe reálneho pobytu, ktorá ale môže byť prerušovaná (dočasný ani dlhší pobyt v zahraničí nemusí spôsobiť zmenu miesta obvyklého pobytu)
  - PO – čl. 19 Rím 1 - miesto ich ústredia riadenia
    - miesto, kde sa nachádza pobočka, zastúpenie alebo iná organizačná zložka, v rámci ktorej bola zmluva uzavretá

Aplikácia rozhodného práva

- nariadenie má všeobecné uplatnenie - čl. 2 Rím I
  - ***"Právny poriadok určený podľa tohto nariadenia sa uplatní bez ohľadu na to, či je, alebo nie je právnym poriadkom členského štátu.„***
  - nezáleží na tom, či je rozhodné právo výsledkom voľby, alebo je výsledkom kolíznych noriem

- *Iura novit kuria*
  - povinnosť súdu vyhľadať a aplikovať normy právneho poriadku, na ktoré kolízna norma odkázala
  - právo nikdy nie je pred súdom predmetom dokazovania
  - neznamená, že súdy majú automaticky poznať cudzie právo v personifikovanej rovine jednotlivých sudcov
  - SR - § 53 zákona o MPS - súd vykoná všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na zistenie obsahu cudzieho práva, ktoré je povinný aplikovať
    - vykoná sám všetky potrebné kroky
    - v prípade pochybností má možnosť vyžiadať si informácie a stanovisko od MS SR

Nekopírovať

- **rozsah kolíznej normy**
  - Čl. 12 Rím I– RP sa spravuje najmä výklad zmluvy, plnenie, zánik záväzkov, preklúzia a premlčanie, dôsledky neplatnosti zmluvy ...
- **vecná platnosť**
  - Čl. 10 Rím I – podľa práva, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola platná (*lex contractus*)
- **formálna platnosť**
  - Rím I (čl. 11) – strany v jednej krajine - formálna platnosť posúdi podľa *lex causae* (práva rozhodného pre zmluvu) alebo podľa *lex loci contractus* (miesta, kde uzavreli zmluvu)
    - strany NIE v jednej krajine - právo rozhodného pre zmluvu / právo ktorejkoľvek z krajín, v ktorých sa nachádza ktorákoľvek zo strán v čase uzavretia zmluvy / právo krajiny obvyklého pobytu ktorejkoľvek zo strán
    - jednostranný úkon - rozhodné právo pre hlavnú zmluvu / právom krajiny, v ktorej sa tento jednostranný úkon vykonal / v ktorej má osoba ktorá ho vykonala v čase vzniku jednostranného úkonu obvyklý pobyt
    - výnimky – spotrebitelia, zmluvy s vecnými právami k nehnuteľnosti

Nekopírovať

- Článok 20 Rím I **Vylúčenie spätného a ďalšieho odkazu**

"Uplatnenie právneho poriadku štátu ktorejkoľvek krajiny určenej podľa tohto nariadenia znamená uplatnenie platných právnych noriem tejto krajiny s výnimkou jej noriem medzinárodného práva súkromného, pokiaľ neexistuje iná právna úprava podľa tohto nariadenia."

- Postúpenie pohľadávky
  - Rím I čl. 14 - vzťah medzi postupcom a postupníkom bude spravovať takým právom, akým sa spravuje ich zmluva podľa Rím 1

- Zákonná subrogácia - čl. 15 Rím I
- Spoločný záväzok - čl. 16 Rím I
- Započítanie čl. 17 Rím I

Nekopírovať

Ochranné mechanizmy

- základný štandard ochranných mechanizmov – zastrešujú ich kľúčové záujmy ČŠ
- v mimoriadnych prípadoch súdy ČŠ môžu uplatniť výnimky založené na verejnom poriadku a imperatívnych normách

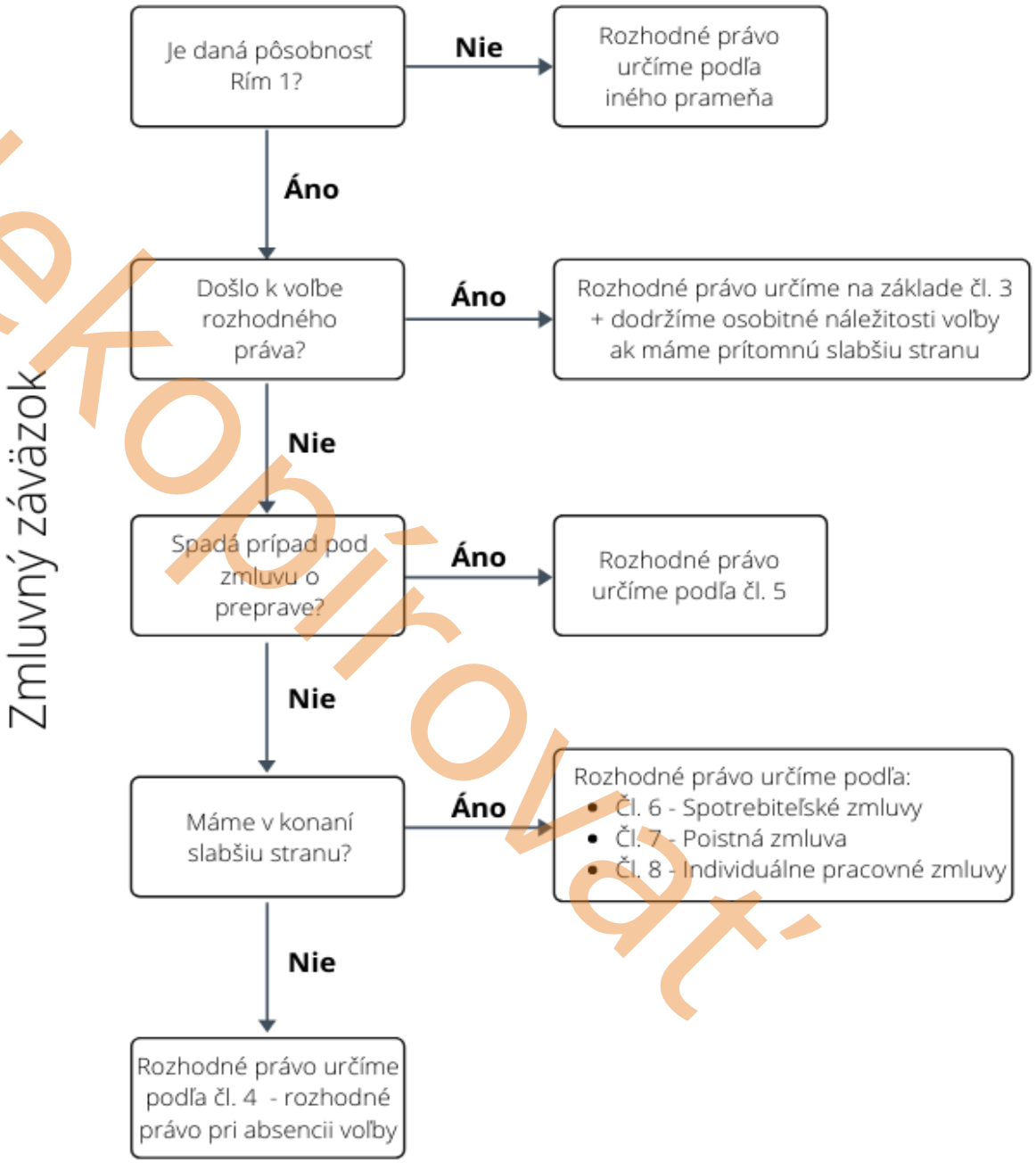
- **Imperatívne normy** (chápeme užšie, ako "ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou")
  - čl. 9 Rím 1
  - podkategória kogentných noriem, na ktorých je postavený právny poriadok štátu a z dôvodu verejného záujmu budú dodržiavané vždy, bez ohľadu na rozhodné právo
    - Ustanovenia „*... ktorých dodržiavanie bolo považované za kľúčové na zachovanie politickej, sociálnej alebo hospodárskej organizácie dotknutého členského štátu, takže ich dodržiavanie je uložené všetkým osobám nachádzajúcim sa na území tohto členského štátu alebo pre každý právny vzťah lokalizovaný v tomto členskom štáte*" (C-184/12, Unamar p. Navigation Maritime Bulgare)
- **Výhrada verejného poriadku**
  - Čl. 21 Rím I
- **Obchádzanie zákona a simulácia**
  - podstatný je vždy objektívny skutkový stav
- **Ochrana slabšej strany**

C-135/15 Republik Griechenland proti G. Nikiforidisovi – zamestnaný od 1996 – okt. 2010 zníženie mzdy – za výnimočných okolností môže súd zohľadniť dôvody verejného záujmu – imperatívne normy výlučne štátu konajúceho súdu alebo štátu, kde sa vykonali alebo sa musia vykonať záväzky vyplývajúce zo zmluvy – (iného štátu jedine ako skutková okolnosť, pokiaľ to stanovuje hmotnoprávna norma rozhodného práva – zohľadňuje to konajúci súd)

Nekopírovať

Rím 1

Zmluvný záväzok

Nekopírovať

Voľba rozhodného práva

- základné pravidlo, dominantná možnosť, odzrkadľuje autonómiu strán, podčiarkuje zmluvnú slobodu
- Rím I preambula bod 11: ***„Sloboda strán zvoliť si rozhodné právo by mala byť jedným zo základných prvkov systému kolíznych noriem v oblasti zmluvných záväzkov.“***
- najčastejšie dojednaná v rámci hlavnej zmluvy, ale môže tvoriť aj samostatnú zmluvu
- k voľbe môže dôjsť aj po vzniku sporu
- obsahom voľby je ako rozhodné právo vybraný právny poriadok zvoleného štátu
  - RP neštátnej povahy (napr. *lex mercatoria*, UNIDROIT a iné opčné právne nástroje) - inkorporácia týchto noriem do zmluvy nie je vylúčená, ALE uskutoční sa **len formou odkazu**, nie ako voľba rozhodného práva

Nekopírovať

Voľba rozhodného práva

Nekopírovať

Článok 3

Voľba rozhodného práva

*"1. Zmluva sa spravuje právnym poriadkom, ktorý si zvolia zmluvné strany. Voľba musí byť urobená **výslovne alebo jasne preukázaná ustanoveniami zmluvy alebo okolnosťami prípadu**. Zmluvné strany si môžu zvoliť právny poriadok, ktorým sa bude spravovať celá zmluva alebo len jej časť (štiepenie zmluvného štatútu - dépeçage).*

*2. Zmluvné strany sa môžu **kedykoľvek dohodnúť, že sa zmluva spravuje iným právnym poriadkom** ako právnym poriadkom, ktorým sa na základe predchádzajúcej voľby uskutočnenej podľa tohto článku alebo iných ustanovení tohto nariadenia spravovala dovtedy. Žiadna **zmena a doplnenie zvoleného rozhodného práva po uzatvorení zmluvy nemá vplyv na jej formálnu platnosť** podľa článku 11, ani nemá nepriaznivý vplyv na práva tretích osôb.*

3. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v inej krajine, než je krajina, ktorej právo sa zvolilo, voľba strán nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva tejto inej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou. (ochranné ustanovenie obmedzenia voľby pri single country contracts)

4. Ak sa v čase voľby všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v jednom alebo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami ako právneho poriadku členského štátu nemá vplyv na uplatnenie ustanovení práva Spoločenstva, ktoré sú prípadne vykonané v práve členského štátu konajúceho súdu a od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou. (ochranné ustanovenie pre ochranu vnútorného trhu EÚ)

5. Existencia a platnosť dohody zmluvných strán o voľbe rozhodného práva sa posudzuje podľa ustanovení článkov 10, 11 a 13."

RP pri zmluvách o preprave

- v tejto kategórii sú upravené zmluvy o preprave tovaru a zmluvy o preprave cestujúcich (cestujúceho považujeme za slabšiu stranu)

- **1. preprava tovaru**
  - zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku na jednu cestu a iné zmluvy, ktorých hlavným predmetom je preprava tovaru sú zmluvami o preprave tovaru (Rím I, preamula bod 22) + sem patria aj charterové, zasielateľské a iné dopravné zmluvy **s predmetom "preprava tovaru"**
  - pojem „**odosielateľ**" – každá osoba, ktorá s prepravcom uzatvorí zmluvu o preprave (Rím I, preamula bod 22)
  - pojem „**prepravca**" – zmluvná stranu, ktorá sa zaviaže prepraviť tovar bez ohľadu na to, či prepravu vykoná sama (Rím I, preamula bod 22)
  - nemáme ochranu slabšej strany
  - čl. 5, ods. 1 RÍM I - **voľba** → ak nie je, **právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu** (ak miesto prijatia alebo miesto určenia tovaru alebo obvyklý pobyt odosielateľa sú tiež v tejto krajine) → ak nie, **právny poriadok krajiny, kde sa nachádza miesto určenia**, ako sa dohodli zmluvné strany

  + čl. 5 ods. 3 - **úniková doložka** zjavne užšej väzby

C-305/13 Haeger & Schmidt GmbH
- „... toto ustanovenie sa uplatňuje na zasielateľskú zmluvu len vtedy, keď hlavným predmetom zmluvy je samotná preprava dotknutého tovaru, čo prislúcha preskúmať vnútroštátnemu súdu."

Nekopírovať

- **2. preprava cestujúcich**
  - ochrana slabšej strany
    - *numerus clausus* hraničných určovateľov, ktoré prichádzajú do úvahy pri voľbe
    - účelom je, aby cestujúci vedel dopredu predvídať, ktoré právo by bolo rozhodné pre jeho zmluvu
  - čl. 5 ods. 2 – určovanie RP
    - **voľba** – strany si môžu zvoliť len právny poriadok krajiny obvyklého pobytu cestujúceho alebo prepravcu, miesta ústredia riadenia prepravcu alebo miesta začatia / skončenia prepravy
    - ak **nedošlo k voľbe** → **právny poriadok krajiny obvyklého pobytu cestujúceho** (ak miesto začatia, alebo miesto skončenia prepravy je v tejto krajine) → ak nie je, **právny poriadok krajiny obvyklého pobytu prepravcu**

+ čl. 5 ods. 3 - **úniková doložka** zjavne užšej väzby

Nekopírovať

Spotrebiteľské zmluvy

- zachovaná limitovaná možnosť voľby - potrebujeme nájsť súlad medzi materializovanou voľbou práva a ochranou spotrebiteľa
- snaha o vyrovnanie fakticky slabšieho postavenia strany spotrebiteľa
- „*...kolízna norma by mala umožniť znížiť náklady konania, ktorých predmet má spravidla nízku hodnotu, a brať do úvahy vývoj metód obchodovania na diaľku..*“ (preambula Rím I bod 24)
- spotrebiteľ - FO, ktorá uzatvára zmluvu na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu činnosti alebo výkonu povolania (čl. 6, ods. 1 Rím I)
- podnikateľ - osoba, ktorá koná v rámci svojho predmetu činnosti alebo výkonu povolania (čl. 6, ods. 1 Rím I)

C-464/01 J. Gruber proti Bay Wa AG Haeger & Schmidt GmbH

Nekopírovať

Určovanie RP podľa čl. 6 Rím I

- ak nie je voľba (čl. 6, ods. 1 Rím I) - spotrebiteľská zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu spotrebiteľa ak podnikateľ:

  1. „*vykonáva svoju obchodnú alebo podnikateľskú činnosť v krajine obvyklého pobytu spotrebiteľa alebo*“

  2. „akýmkoľvek spôsobom smeruje takú činnosť na túto krajinu alebo niekoľko krajín vrátane tejto krajiny a zmluva patrí do rozsahu tejto činnosti.“

  - nevyhnutné smerovanie činnosti do krajiny spotrebiteľa, alebo podnikanie v krajine spotrebiteľa

C-191/15 **Verein für Konsumenteninformation** proti **Amazon EU Sàr – doložka o voľbe práva v obchodných podmienkach -** Vopred formulovaná doložka v prospech ČŠ, v ktorom má sídlo podnikateľ, predstavuje nekalú podmienku, len ak zahŕňa určité osobitosti. Nekalosť takejto podmienky môže vyplývať z formulácie, ktorá nespĺňa požiadavku zrozumiteľného vypracovania, ktorá, ako vyplýva z judikatúry, sa musí vzhľadom na to, že spotrebiteľ je voči podnikateľovi v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, vykladať široko + keď sú účinky podmienky stanovené imperatívnymi právnymi normami, je podstatné, aby **podnikateľ informoval o týchto normách spotrebiteľa** (to je aj prípad článku 6 ods. 2 nariadenia Rím I).

- voľba (čl. 6 ods. 2 Rím I) - strany si môžu zvoliť RP pre zmluvu, ktorá spĺňa požiadavky odseku 1 ↑ **ALE** “*voľba rozhodného práva však nesmie zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo na základe odseku 1 rozhodným.*„

- čl. 6 ods. 3 : „*Ak nie sú splnené požiadavky uvedené v odseku 1 písm. a) alebo b), určí sa rozhodné právo pre zmluvu medzi spotrebiteľom a podnikateľom podľa článkov 3 a 4.*“

Nekopírovať

- zmluvy vyňaté spod pôsobnosti ustanovení o spotrebiteľských zmluvách (čl. 6 ods. 4 Rím I):
  - zmluvu o poskytovaní služieb, ak sa služby majú poskytnúť spotrebiteľovi výlučne v krajine, ktorá nie je krajinou jeho obvyklého pobytu
  - zmluvu o preprave s 1 výnimkou (poskytovanie balíku cestovných služieb)
  - zmluvu, ktorej predmetom je vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti s výnimkou kde je predmetom právo na časovo vymedzené užívanie nehnuteľnosti v zmysle smernice 94/47/ES
  - práva a povinnosti, ktoré predstavujú finančný nástroj, podmienky, ktorými sa spravujú emisie alebo verejné ponuky CP, ..
  - zmluva uzavretá v rámci multilaterálneho systému – fin. nástroje

Nekopírovať

Poistné zmluvy

Nekopírovať

- vyňaté zmluvy o zaistení a poistné zmluvy podľa čl. 1, ods. 2 písm. j) Rím I

- **1. poistné zmluvy vzťahujúca sa na veľké riziko bez ohľadu na to, či sa kryté riziko nachádza v ČŠ**
  - voľba podľa čl. 3 (s výnimkou životného poistenia) – bez ochrany slabšej strany
  - ak nedošlo k voľbe - právny poriadok krajiny obvyklého pobytu poistiteľa

    + úniková doložka zjavne užšej väzby
- **2. ostatné poistné zmluvy**
  - riziká sa nachádzajú na území ČŠ
  - voľba – *numerus clausus* hraničných určovateľov
    - + možnosť návratu pod národný režim pri vybraných HU
  - nedošlo k voľbe - právny poriadok ČŠ, v ktorom sa riziko nachádza v období uzavretia zmluvy (riziká vo viac ako jednom ČŠ, zmluva sa považuje za viacero zmlúv, z ktorých každá sa týka len jedného ČŠ)

- čl. 7 ods. 4 – dodatočné pravidlá pre povinné poistenie

- **miesto, kde sa nachádza riziko**
  - **životné poistenie** - krajinou, v ktorej sa nachádza riziko je krajina záväzku
  - čl. 13 ods. 14 Smernice 2009/138/ES: " *„členský štát záväzku“ je členský štát, v ktorom sa nachádza buď:*
    - *a) miesto obvyklého pobytu poistníka, alebo*
    - *b) ak je poistník právnická osoba, prevádzkareň tohto poistníka, ktorej sa týka zmluva;*
  - **ostatné zmluvy** (čl. 13 ods. 13 Smernice 2009/138/ES)

    „„členský štát, v ktorom je umiestnené riziko“ je:

    a) členský štát, v ktorom sa nachádza majetok, ak sa poistenie vzťahuje buď na budovy, alebo na budovy a ich obsah, pokiaľ je obsah krytý tou istou poistnou zmluvou;

    b) členský štát registrácie, ak sa poistenie vzťahuje na vozidlá akéhokoľvek typu;

    c) členský štát, v ktorom poistník uzavrel poistnú zmluvu, v prípade najviac štvormesačných zmlúv o poistení rizík cestovania a dovolenky, bez ohľadu na odvetvie;

    d) v ostatných prípadoch neuvedených výslovne v písmenách a), b) alebo c) členský štát, v ktorom sa nachádza buď:

    i) miesto obvyklého pobytu poistníka, alebo

    ii) ak je poistník právnická osoba, prevádzkareň tohto poistníka, ktorej sa týka zmluva;“

Nekopírovať

Individuálne pracovné zmluvy

- **individuálne** pracovné zmluvy (čl. 8 Rím I)
  - Závislá práca vykonávaná zamestnancom osobne za odmenu
- ochrana slabšej strany – zamestnanca
- Určovanie RP
  - **voľba** (čl. 8 ods. 1) - .."*nesmie zbaviť zamestnanca ochrany, ktorú mu poskytujú také ustanovenia, od ktorých sa nemožno odchýliť dohodou podľa práva, ktoré by v prípade absencie voľby bolo podľa odsekov 2, 3 a 4 tohto článku rozhodným.*"
  - **nedošlo k voľbe** (čl. 8 ods. 2, 3) - právny poriadok krajiny, **v ktorej zamestnanec obvykle vykonáva prácu** na základe zmluvy → ak tomu tak nie je, právnym poriadkom krajiny, **z ktorej takúto prácu vykonáva**

    → ak podľa uvedeného nemožno určiť - právny poriadok krajiny **miesta podnikania, prostredníctvom ktorého bol zamestnanec zamestnaný**

    - dočasný výkon práce v inej krajine napr. Služobná cesta, nie je považovaná za zmenu obvyklého miesta výkonu

    + úniková doložka zjavne užšej väzby (čl. 8 ods. 4)

C-29/10 Koelzsch

C-64/12 Schlecker – zjavne užšia väzba s iným štátom (napr. platba daní, odvody soc. a pod.)

Nekopírovať

Rozhodné právo pri absencii voľby

- prezumpcie pre najčastejšie sa vyskytujúce zmluvné typy
- zabezpečuje právnu istotu, predvídateľnosť strán v čase vzniku zmluvy
- zamerané na to, aby sme RP určili podľa najbližšieho vzťahu zmluvy k vybranej krajine
- čl. 4 ods. 1 Rím I – kolízne normy - katalóg rozsahov zmluvných vzťahov v kolíznych normách

Nekopírovať

Rozhodné právo pri absencii voľby

Nekopírovať

1. *Pokiaľ nedošlo k voľbe rozhodného práva pre zmluvu v súlade s článkom 3 a bez toho, aby boli dotknuté články 5 až 8, právo, ktorým sa spravuje zmluva, sa určuje takto:*

a) ***zmluva o predaji tovaru** sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu predajcu;*

b) ***zmluva o poskytovaní služieb** sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb;*

c) *zmluva, ktorej predmetom je **vecné právo k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti**, sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa nehnuteľnosť nachádza;*

d) *bez ohľadu na písmeno c) **nájom nehnuteľnosti uzavretý na dočasné súkromné použitie** na obdobie maximálne šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu prenajímateľa za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a má svoj obvyklý pobyt v tej istej krajine;*

e) ***zmluva o franšíze** sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu franšízanta;*

f) ***zmluva o distribúcii** sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu distribútora;*

g) ***zmluva o predaji tovaru dražbou** sa spravuje právnym poriadkom krajiny, kde sa koná dražba, ak také miesto možno určiť;*

h) ***zmluva uzavretá v rámci multilaterálneho systému**, ktorý spája, alebo umožňuje spájanie záujmov viacerých tretích strán nakupovať a predávať **finančné nástroje** v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 17 smernice 2004/39/ES v súlade s nediskrečnými pravidlami a ktorý sa spravuje jediným právnym poriadkom, sa spravuje týmto právnym poriadkom.“*

- **Absencia voľby, určovanie RP**
  - Jeden zo zmluvných typov pod čl. 4 ods. 1 Rím I
  - čl. 4 ods. 2 Rím I - ak nespadá zmluva pod vybrané zmluvné typy v čl. 4 ods. 1 alebo spadá pod viac ako jeden zo zmluvných typov v čl. 4 ods. 1 – „*zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu zmluvnej strany, ktorá má uskutočniť* ***plnenie charakteristické pre zmluvu***“ (čl. 4 ods. 2 Rím I)

  + úniková doložka zjavne užšej väzby (čl. 4 ods. 3)

  - ak nie je možné určiť RP podľa čl. 4 ods. 1 a 2 → zmluva sa spravuje právnym poriadkom krajiny, s ktorou má **najužšiu väzbu** (čl. 4 ods. 4)

Nekopírovat

Príklad

- Pani Tereza Nováková, s bydliskom na Slovensku, využila počas dovolenky v roku 2022 v Chorvátsku služby známeho nechtového dizajnéra. Nakoľko nebola s dizajnom a úpravou nechtov spokojná, odišla bez zaplatenia a chorvátsky obchodník sa chce domáhať zaplatenia dlžnej sumy. Súdy ktorého štátu budú mať právomoc vo veci konať?

- Ján Novák, s obvyklým pobytom na Slovensku, je od 12.06.2022 zamestnaný v Rakúskej spoločnosti na pozícii technického správcu budovy. Budova sa nachádza v rakúskom Hainburgu, kde obvykle vykonáva svoju prácu. Zamestnávateľ mu nezaplatil mzdu a pán Novák sa chce domáhať zaplatenia.

Nekopírovať

Kolízna úprava mimozmluvných záväzkov v nariadení Rím II

Nekopírovať

Rím II

- Pôsobnosť
  - Územná – ČŠ okrem Dánska
  - Časová - čl. 31, 32
    - **uplatnenie od 11.01.2009** (skutočnosti, ktoré spôsobili škodu a ku ktorým došlo po rozhodujúcom dátume)
  - Vecná čl. 1 „Toto nariadenie sa uplatní na mimozmluvné záväzky v občianskych a obchodných veciach v situáciách, v ktorých dochádza k stretu rôznych právnych poriadkov.“
    - + negatívne vymedzenie
    - pojem ŠKODA
    - je daná aj pre také mimozmluvné záväzky, pri ktorých môžeme predpokladať, že nastanú
- voľba rozhodného práva
- určovanie rozhodného práva pri civilných deliktoch
- určovanie rozhodného práva pri ostatných mimozmluvných záväzkoch

C- 412/10 Deo Antoine Homawoo p. GMF – *„vnútroštátny súd je povinný uplatniť toto nariadenie len na skutočnosti, ktoré viedli k vzniku škody a ku ktorým došlo od 11. januára 2009, a že dátum začatia konania o náhradu škody alebo dátum určenia rozhodného práva súdom, ktorému bola vec predložená, nemá vplyv na účely vymedzenia časovej pôsobnosti tohto nariadenia.“*

Nekopírovať

Škoda

- každý následok civilného deliktu, z bezdôvodného obohatenia, konania bez príkazu alebo predzmluvnej zodpovednosti (čl. 2 ods. 1 Rím II)
- autonómny výklad
- Rím II – priama škoda
  - Preambula Rím II bod 17: "*Rozhodné právo by sa malo určiť na základe miesta, kde vznikla škoda, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky. V dôsledku toho by teda krajinou, na území ktorej vznikla škoda, mala byť v prípade ujmy na zdraví krajina, kde došlo k tejto ujme, a v prípade škody na majetku krajina, kde sa poškodil majetok.* " - NIE dôsledky priamej škody (finančná strata, nesplnenie záväzkov a strata na zisku)

C- 350/14 Florin Lazar proti Allianz SpA

Nekopírovať

Voľba rozhodného práva

- cieľ: zachovanie autonómie vôle strán
- Čl. 14 ods. 1: „ *Strany si môžu dohodnúť, že ich mimozmluvné záväzky sa budú spravovať právnym poriadkom, ktorý si zvolili:*

a) *dohodou uzavretou po tom, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu,*

alebo

a) *ak všetky strany vykonávajú obchodnú činnosť, tiež dohodou osobitne dojednanou pred tým, ako došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu.“*

+ ochranné ustanovenie obmedzenia voľby pri *single country delicts*

+ ochranné ustanovenie pre ochranu vnútorného trhu EÚ

Nekopírovať

Rozhodné právo pri civilných deliktoch

- *Lex specialis*:
  - zodpovednosť za výrobok (čl. 5)
  - nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž (čl. 6)
  - poškodenie životného prostredia (čl. 7)
  - porušenie práva duševného vlastníctva (čl. 8)
  - protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania (čl. 9)

- *Lex generalis* (čl 4 **Všeobecné pravidlo**)

Nekopírovať

Všeobecné pravidlo

Nekopírovať

- **kaskádový charakter**
  - čl. 4 ods. 1 "…*sa mimozmluvný záväzok vyplývajúci z civilného deliktu* ***právnym poriadkom krajiny, na území ktorej vznikla škoda*** (lex loci damni infecti)*, bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu, a bez ohľadu na to, na území ktorej krajiny alebo krajín nastali nepriame následky takejto skutočnosti*"
    - cieľ: zaručiť právnu istotu a usilovať sa o dosiahnutie primeranej rovnováhy medzi osobou, ktorá je údajne zodpovedná a osobou, ktorá utrpela škodu
    - priama škoda vo viacerých krajinách – vzťahy sa budú posudzovať samostatne
  - čl. 4 ods. 2 - za predpokladu, že by **obe strany mali v čase vzniku škody obvyklý pobyt v rovnakej krajine, rozhodným právom bude právo tejto krajiny**
  - čl. 4 ods. 3 – **únikova doložka zjavne užšej väzby** s inou krajinou (môže sa zakladať najmä na už existujúcom vzťahu medzi stranami)

Zodpovednosť za výrobok

- **Výrobok**
  - čl. 2 Smernice 85/374/EHS : "*..všetky hnuteľnosti s výnimkou základných poľnohospodárskych výrobkov a zveriny aj v tom prípade, ak sú súčasťou inej hnuteľnosti alebo nehnuteľnosti. Základné poľnohospodárske výrobky a zverina sa definujú ako produkty pôdy, chovateľstva a rybárstva, s výnimkou výrobkov, ktoré prešli počiatočným spracovaním. "Výrobkom" je aj elektrina*"

- **Chybný výrobok**
  - čl. 6 Smernice 85/374/EHS :

"1. Výrobok je chybný v prípade, ak nezabezpečuje bezpečné používanie, ktoré jednotlivec od výrobku právom očakáva s ohľadom na všetky okolnosti, vrátane:

a) predvádzania výrobku;

b) použitia výrobku na také účely, na ktoré sa logicky predpokladá, že sa použije;

c) časového obdobia, v priebehu ktorého sa výrobok uviedol do obehu.

2. Výrobok nebude posudzovaný za chybný v prípade, ak bol následne uvedený do obehu lepší výrobok."

Nekopírovať

- **čl. 5 Rím II**
  - článok 4 ods. 2 nie je dotknutý (rovnaká krajina obvyklého pobytu v čase vzniku škody)
  - 1. právny poriadok **krajiny, v ktorej mala poškodená osoba svoj obvyklý pobyt v čase vzniku škody** (ak tu bol výrobok uvedený na trh – rovnováha medzi legitímnymi očakávaniami predávajúceho a ochranou spotrebiteľa)
    - 2. ak nie → právny poriadok krajiny, v ktorej sa výrobok nadobudol (ak tu bol výrobok uvedený na trh)
      - 3. ak nie → právny poriadok krajiny, v ktorej vznikla škoda (ak tu bol výrobok uvedený na trh)

- ak osoba (o ktorej sa tvrdí, že je zodpovedná) **nemohla rozumne predvídať** uvedenie výrobku na trh v krajine, ktorej právny poriadok má byť rozhodný – právny poriadok krajiny jej obvyklého pobytu

+ úniková doložka zjavne užšej väzby s inou krajinou

C- 45/13 Andreas Kainz (AT) **proti Pantherwerke AG** (DE)

Nekopírovať

Nekalá súťaž a konanie obmedzujúce slobodnú súťaž

- **nekalá súťaž**
  - preambula Rím II bod 21 –- kolízna norma má za cieľ **chrániť účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov a širokú verejnosť** a zaručiť riadne fungovanie trhového hospodárstva
  - patrí sem napr. aj žaloba namierená proti používaniu protiprávnych zmluvných podmienok podnikom so sídlom v členskom štáte, ktorý v elektronickom obchode uzatvára zmluvy so spotrebiteľmi s bydliskom v iných členských štátoch (C-191/15 VKI p. Amazon EU Sàrl)
- **obmedzenie hospodárskej súťaže**
  - porušenie vnútroštátneho aj Únijného práva hospodárskej súťaže
  - preambula Rím II bod 23 – „*zákazy dohôd medzi podnikmi, rozhodnutí združení podnikov a zosúladených postupov, ktoré majú za cieľ alebo následok bránenie, obmedzovanie alebo narušenie hospodárskej súťaže v členskom štáte alebo na vnútornom trhu, ako aj zákaz zneužívania dominantného postavenia v členskom štáte alebo na vnútornom trhu*“
- určenie RP podľa čl. 6 Rím II

Nekopírovať

Poškodenie životného prostredia

- preambula Rím II bod 23: „*Pojem „poškodenie životného prostredia“ by sa mal chápať ako nepriaznivá zmena prírodného zdroja, ako je voda, zem alebo vzduch, znehodnotenie zdroja slúžiaceho inému prírodnému zdroju alebo verejnosti, ako aj narušenie variability živých organizmov.*“
- čl. 7 Rím II– určenie RP podľa **všeobecného pravidla** + možnosť oprieť nárok o RP **krajiny, na území ktorej došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu**

Nekopírovať

Porušenie práva duševného vlastníctva

- čl. 8 Rím II
  - RP je právny poriadok, ktorý poskytuje duševnému vlastníctvu ochranu = právny poriadok krajiny, na území ktorej je toto právo chránené
    - jednotného práva duševného vlastníctva – ochrana na únijnej úrovni - právny poriadok krajiny, na území ktorej došlo k porušeniu
  - voľba – VYLÚČENÁ

Nekopírovať

Protestné pracovné opatrenie kolektívneho vyjednávania

Nekopírovať

- čl. 9 Rím II
  - čl. 4 ods. 2 nie je dotknutý (rovnaká krajina obvyklého pobytu v čase vzniku škody)
  - **škoda spôsobená plánovaným alebo prebiehajúcim protestným pracovným opatrením kolektívneho vyjednávania – RP krajiny, na území ktorej sa má vykonať alebo sa vykonalo opatrenie**
  - *„nemá vplyv na podmienky týkajúce sa práva na vykonanie takejto akcie v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku a nemá vplyv na právne postavenie odborov alebo organizácií zastupujúcich záujmy zamestnancov v zmysle právneho poriadku členských štátov“* (preambula Rím II bod 27)
- preambula Rím II bod 27: *„vymedzenie obsahu pojmu protestného pracovného opatrenia kolektívneho vyjednávania .. sa v jednotlivých členských štátoch líši a spravuje sa vnútroštátnymi predpismi jednotlivých členských štátov...“*

Určovanie rozhodného práva pri bezdôvodnom obohatení, konaní bez príkazu a predzmluvnej zodpovednosti

- bezdôvodné obohatenie (*condictio sine causa*)
- konanie bez príkazu (*negotiorum gestio*)
- predzmluvná zodpovednosť (*culpa in contrahendo*)

- voľba nie je vylúčená
- škoda vznikla inak ako z civilného deliktu
- autonómny výklad

Nekopírovať

Bezdôvodné obohatenie čl. 10

- ak sa BO **týka existujúceho vzťahu** medzi stranami (napr. zmluva alebo civilný delikt), ktorý má úzku väzbu s týmto BO → spravuje sa **rovnakým RP ako uvedený vzťah**
- ak nie + **rovnaký obvyklý pobyt** strán v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila BO → **RP tejto krajiny**
- ak nie → **RP krajiny, na území ktorej došlo k BO**

+ **únikova doložka zjavne užšej väzby** s inou krajinou

Nekopírovať

Konanie bez príkazu čl. 11

- ak sa týka **existujúceho vzťahu** medzi stranami (napr. zmluva alebo civilný delikt), ktorý má úzku väzbu s týmto mimozmluvným záväzkom → spravuje sa rovnakým **RP ako uvedený vzťah**
- ak nie + **rovnaký obvyklý pobyt** strán v čase, keď došlo ku skutočnosti, ktorá spôsobila škodu→ **RP tejto krajiny**
- ak nie → **RP krajiny, na území ktorej sa konanie uskutočnilo**

+ **únikova doložka zjavne užšej väzby** s inou krajinou

Nekopírovať

Predzmluvná zodpovednosť čl. 12

- autonómny pojem, zahŕňa porušenie povinnosti poskytnúť všetky potrebné informácie k uzavretiu zmluvy a konanie vedúce k zlyhaniu rokovaní o zmluve (preambula Rím II bod 27)
- mimozmluvný záväzok vyplývajúci z rokovaní pred uzavretím zmluvy (nezáleží na tom, či došlo k uzavretiu) → **rovnaké RP ako zmluva / RP, ktorým by sa zmluva spravovala, ak by bola uzavretá**
- ak podľa toho neviem určiť → **RP krajiny, v ktorej vznikla škoda / rovnaký obvyklý pobyt – RP tejto krajiny / úniková doložka zjavne užšej väzby** s inou krajinou

Nekopírovať

Príklad

Ján Novák, s obvyklým pobytom na Slovensku, si 22.07.2022 zakúpil v Českej republike výrobok, ktorý bol neskôr zaradený do zoznamu nebezpečných výrobkov RAPEX (hriankovač). Na predmetnom hriankovači sa po troch použitiach opotrebovala súčiastka, ktorá mala po uplynutí nastaveného času ukončiť ohrev a vysunúť vložený chlieb. Ján Novák si vadu nevšimol, chlieb sa prehrial, začal horieť, zapálili sa mu v kuchyni záclony a spôsobilo mu to značnú škodu. Rozhodol sa výrobcu žalovať.

Nekopírovať

Ďakujem za pozornosť.

Nekopírovať